

מיטב המאמרים הווארטים והסיפורים
ב'לקראת שבת מלכתא'
אתם מוזמנים לעיין בניוזלטר
שישלח מחר יום ה'

מחר

הדף היומי בבלי: מסכת בבא בתרא דף פ'
הדף היומי בהלכה: סימן רי"א מתחילת הסימן עד אמצע סעיף א' וי"א'
המוסר היומי: שם עולם פרק ד' ובפרט ביום השישי' עד פרק ה'

לוח
לימוד
יומי

האם מותר לערוך 'מנן' לבני ארץ ישראל ב'יום טוב שני' בחו"ל?

הלכות יום טוב מתוך ביאורים ומוספים משנ"ב מהדורת דרשו

בן ארץ ישראל הנמצא בחו"ל ב'יום טוב שני' - אסור במלאכות האסורות ביום טוב, למעט איסור מוקצה - שיש מתירים; ועליו ללבוש בגדי יום טוב. מאידך, עליו להניח תפילין - בצניעה, ולהתפלל תפילות של חול בשעה שהציבור מתפללים את תפילת יום טוב, ויש אומרים שיתפלל שחרית ביחידות ובצניעה, כשהוא מעוטר בתפילין. ואין לערוך 'מנן' לתפילות חול עבור בני ארץ ישראל. ואם חל יום טוב שני ביום ראשון, יבדיל בתפילת ערבית במוצאי שבת, ויש אומרים שיבדיל גם על הכוס; ונחלקו הפוסקים אם מותר לו להדליק אש לצורך ברכת 'מאורי האש'.

בן חו"ל הנמצא בארץ ישראל ביום טוב שני - לדעת המשנה ברורה ורוב הפוסקים עליו לנהוג יום טוב שני כפי שנהג בחו"ל, ונהוג להתיר עריכת מנן לתפילות יום טוב עבור בני חו"ל. ונחלקו הפוסקים אם מותר לבן חו"ל לומר לבן ארץ ישראל לעשות מלאכה עבורו; ויש שכתב כי אף שלמעשה נראה כדעת המחמירים, יש ללמד זכות על הנוהגים להקל בכך; ויש שכתב לצורך מצוה הדבר מותר. ואף לדעת המחמירים - מותר לרמוז לבן ארץ ישראל לעשות מלאכה עבורו, או להענות בחיוב כששואלו האם לעשות מלאכה עבורו.

[שו"ע תצו, ג, ומשנ"ב יג; ביאורים ומוספים דרשו, 15, 18, 20, 21 ו-23]

האם דיני הקדימה לברכה הם חובה או 'מעלה'?

כאשר מונחים לפני אדם שני מאכלים וחפץ לאכול את שניהם, פעמים שעליו להקדים ולברך על אחד מהם. חכמינו ז"ל הזכירו לענין זה שתי סיבות להקדמה: חשיבות המאכל, כשהוא משבעת המינים, וחביבות המאכל על האוכל; ונחלקו חכמים בנוגע לסדר הקדימה - אם מאכל משבעת המינים קודם למאכל חביב יותר, או להיפך. והראשונים נחלקו בנוגע לפירושה של מחלוקת זו, ובנוגע לפסק ההלכה, וכפי שנלמד להלן ובימים הבאים. וחמורה חובתם של דיני קדימה אלו, עד שמי שאינו מקיימם, נקרא 'עברייך' ו'עובר על דברי תורה', ויתכן שחייב בנידוי ו'מכת מרדות'. [שו"ע א, משנ"ב הקדמה-א; ביאורים ומוספים דרשו, 5]

מהו סדר הקדימה לברכה למאכלים שברכתם שווה?

האוכל שני מאכלים שברכתם הראשונה שווה - אם אחד מהם משבעת המינים, כגון תמר ותפוח, צריך להקדים ולברך על הפרי משבעת המינים. ואם שניהם משבעת המינים, כגון זית ותמר, או שלא משבעת המינים, כגון תפוח ואגס - אם רק אחד מהם שלם, צריך להקדימו לשני; ואם שניהם שלמים, אם שניהם משבעת המינים, ישנו סדר קדימה מיוחד על פי הסדר שבו הוזכרו בתורה, וכפי שנלמד בימים הבאים; ואם אינם משבעת המינים, צריך להקדים את החביב עליו יותר; וראה תקציר למחר, בנוגע לפירושה של 'חביבות' זו. [שו"ע א, משנ"ב ב-ו, ושעה"צ ג-ד]

האוכל תפוח ואגס - האם צריך לברך דווקא על התפוח?

האוכל שני מאכלים שברכתם שווה, ושניהם שלמים או בלתי שלמים, ואינם משבעת המינים, ושניים בחביבותם, אך אחד מהם מזין את הגוף, כגון תבשיל של מיני דגן, והאחר אינו מזין את הגוף, כגון מיני מתיקה - יתכן שצריך להקדים ולברך על המאכל המזין. ונחלקו הפוסקים אם למאכל הנאכל לצורך בריאות יש חשיבות על פני מאכל אחר. ופירות ארץ ישראל אינם קודמים לפירות חוץ לארץ. ופירות שהוזכרו בדברי חז"ל כמשל לעם ישראל, כגון תפוחים ואגוזים - יש שכתב שיש להם חשיבות כפרי חביב (ראה לעיל), ויש חולקים. [ביאורים ומוספים דרשו, 3 ו-7]

אתמול למדנו

- הטועם ממאכל כדי לדעת אם צריך לתבלו וכדומה, ואין כוונתו לשם אכילה כלל - אף אם בולע את מה שטועם, אינו מברך.
- הטועם ממאכל לשם בדיקת טעמו, אך כוונתו גם לשם הנאה מטעמו, או כדי להשקית את רעבונו, וכדומה - חייב בברכה.
- הטועם ממאכל לשם בדיקת טעמו, ואינו בולע, אלא שב ופולט את מה שמכניס לפיו, אינו צריך לברך אפילו כשטועם כמות גדולה.

מחר נלמד

- איזו 'חביבות' נותנת למאכל דין קדימה לברכה?
- אתה אוכל 'שְׁלֵוָה' ושקדים - על איזה מהם תברך ראשון?
- השיטות השונות בדיני קדימה לברכה